

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ПРОГРАМА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Екзамен (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>28</u>	<u>30</u>	<u>2</u>

Програму підсумкової атестації «Атестаційний екзамен» розроблено на основі освітньо-професійної програми, робочого навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ОС «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 8 від 31.07.2024 року).

Програму навчальної дисципліни розробила:

Академік НАПН України,
доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології

(підпис)

Л. Карамушка

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол № 9 від “17” липня 2024 року

Завідувачка кафедри психології

(підпис)

Г. Лазос

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

М. Великодна

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Статус дисципліни Обов'язкова Мова навчання українська	
Модулів - 1	Спеціальність – 053 «Психологія» Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		1-й	
Змістових модулів - 1		Семестр	
		3-й	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90	Ступень вищої освіти - Магістр		
		Самостійна робота (год.)	
		28	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Екзамен

1.1. Предметом складання екзамену є: готовність випускників до реалізації професійних функцій психолога.

1.2. Метою складання екзамену – перевірка рівня сформованості готовності магістрів психології до професійної діяльності.

1.3. Основними завданнями складання екзамену:

- Визначення професійної підготовки:
Оцінка рівня засвоєння студентами ключових аспектів професійної підготовки в області практичної психології.
- Демонстрація теоретичних знань:
Вивчення ступеня розуміння та застосування теоретичних концепцій психології в різних сферах практичної діяльності.
- Розвиток практичних навичок:
Оцінка здатності студентів застосовувати психологічні методи та техніки у практичних ситуаціях.
- Вміння аналізу та висновки:
Розвиток аналітичних навичок через аналіз реальних кейсів та сценаріїв, вирішення завдань та формулювання висновків.
- Спілкування та емпатія:
Оцінка комунікативних навичок, зокрема здатності взаємодіяти з клієнтами, виявлення емпатії та побудови довірливих відносин.
- Знання професійної етики:

Визначення розуміння студентами принципів професійної етики та їх здатності враховувати їх у роботі з клієнтами.

- Робота з реальними сценаріями:

Демонстрація навичок у вирішенні реальних сценаріїв та адаптація психологічних підходів до конкретних ситуацій.

- Креативність та інновації:

Виявлення здатності студентів до творчого та інноваційного мислення у вирішенні психологічних проблем.

- Самооцінка та рефлексія:

Здатність студентів аналізувати власну практичну роботу, робити висновки та розвивати власні професійні навички.

1.4. Програмні компетентності підсумкової атестації.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	ФК12. Здатність інтегрувати знання суміжних наук (медицини, соціології, педагогіки тощо) для поглибленого аналізу психологічних явищ і розробки міждисциплінарних рішень. ФК13. Здатність розробляти та впроваджувати психотехнології супроводу професійної діяльності в різних сферах (освіта, бізнес, медицина, спорт тощо).

1.5. Результати підсумкової атестації

ПРН12. Застосовувати основні психологічні технології, процедури і техніки впливу з психокорекційною метою на рівні індивіда, групи, соціуму, а також розв'язання соціальних конфліктів і профілактики кризових станів клієнта.

ПРН13. Розробляти та реалізовувати психотехнології супроводу професійної діяльності, адаптуючи їх до потреб конкретних сфер (освіти, бізнесу, медицини, спорту тощо).

ПРН14. Розробляти та впроваджувати спеціальні заходи психологічних втручань в сфері ментального здоров'я.

Місце навчальної підсумкової атестації в структурі освітньої програми

Програма підсумкової атестації спрямована на перевірку знань освітніх компонентів з формування фахових компетентностей (Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології, Організація наукових досліджень, Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика, Теорії особистості та психологічного розвитку, Сучасні методи психологічного тестування), які сприятимуть підвищенню фахового рівня випускників у подальшій професійній діяльності.

2. ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

Тема 1. Зміст філософії освіти та історичні етапи її розвитку.

Предмет та основні завдання філософії освіти. Поняття про освіту. Суспільний характер та індивідуально-особистісний рівні освіти. Роль освіти у розвитку суспільства (організації, групи, особистості). Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна. Предмет філософії освіти. Основні завдання філософії освіти. Історична генеза філософії освіти та освітні ідеї основних напрямків філософії.

Основні етапи розвитку філософії освіти (Антична філософія освіти. Середньовічна філософія освіти. Гуманізм як філософія освіти. Просвітництво як освітня філософія. Філософія освіти Канта і Гегеля: започаткування педагогічної науки. Філософсько-освітні ідеї в Україні та ін).

Аналіз освітніх ідей основних напрямів філософії (Екзистенціалізм. Феноменологія. Аналітична філософія. Прагматизм. Постмодернізм. Фемінізм та ін.).

Тема 2. Інноваційна діяльність в освіті та інноваційні методи викладання психології.

Зміст інноваційної діяльності в освіті та основні етапи її здійснення. Дослідницько-інноваційна діяльність як різновид інноваційної діяльності. Особливості дослідницьких університетів. Модель «потрійної спіралі» Г. Іцковича та її роль у визначенні основних напрямків дослідницько-інноваційної діяльності університетів.

Поняття про проблемно-пошукові методи як інноваційні методи викладання психології. Поєднання інноваційних (проблемно-пошукових) та традиційних (інформаційно-репродуктивних) методів викладання психології. Компетентності, які розвиваються у здобувачів освіти у процесі впровадження інноваційних методів викладання психології.

Основні види змістовно-сміслових форм реалізації інноваційних методів викладання психології. Тематичні «криголами». Метод незавершених речень. «Мозкові» штурми. Групові дискусії («звичайні дискусії та дискусії «з незавершеним закінченням»). Психологічні практикуми. Метод кейсів (аналіз професійних та життєвих ситуацій). Корекційно-розвивальні вправи. Рольові ігри (навчально-рольові ігри та ділові ігри). Особливості підготовки та реалізації здобувачами освіти інноваційних проєктів під час викладання психології.

Тема 3. Психологічні технології і технології викладання психології

Поняття про технології та основні види технологій. Особливості гуманітарних технологій. Види гуманітарних технологій (політичні, менеджерські, освітні, психологічні та ін.). Сутність психологічних технологій та їх види. Роль технологічного підходу для розробки психологічних технологій. Значення психологічних технологій для психологічної підтримки та розвитку особистості.

Структура та основні компоненти технологій викладання психології (когнітивно-смісловий, діагностичний, корекційно-розвивальний).

Співвідношення компонентів та інноваційних методів/форм викладання психології. Основні інноваційні принципи викладання психології (активності, самостійності, партнерства, творчості, розвитку, рефлексивності, гуманізму та ін.)

Особливості використання технологій викладання психології на прикладі тренінгових програм. Поняття про тренінг. Основні завдання тренінгу. Види тренінгу. Етапи тренінгу (підготовчий, основний, заключний). Визначення змісту тренінгу. Представлення змісту тренінгу за допомогою інноваційних методів та форм викладання психології. Базові, модифіковані та авторські техніки тренінгу. Компетентності тренера. Роль спільної діяльності тренера та учасників тренінгу. Зворотній зв'язок у тренінгу. Оцінка ефективності тренінгу.

Тема 4. Основи організації наукових досліджень у психології

Роль наукових досліджень у сучасній науковій психології. Доказовий підхід у психології і психотерапії у контексті наукових досліджень. Місце дослідницьких компетенцій у професійній діяльності психолога.

Формулювання дослідницького питання. Підбір / розробка відповідного дослідного дизайну (методології відповіді на сформульоване дослідне питання). Етика наукового психологічного дослідження. Міжнародні та локальні вимоги до етики проведення досліджень із залученням живих істот. Гельсінська декларація. Міжнародна декларація прав людини.

Методологічні рішення дослідницьких питань

Дослідні дизайни в психологічних дослідженнях відповідно до предмету психології як науки. Пошук і підбір методологічних чеклістів. Ключові якісні та кількісні методи психологічних досліджень.

Академічна доброчесність та особливості наукового мовлення у психології. Основні орієнтири в стилі наукового мовлення психологічних дослідних звітів. Поняття плагіату та самоплагіату. Перевірка на плагіат.

Тема 5. Якісні методи у психологічних дослідженнях

Методологія теоретичного аналізу літератури. Систематичний огляд літератури за методологією PRISMA. Аналіз випадку як психологічне дослідження. Поняття випадку у психологічних дослідженнях. Дані спостереження і самоспостереження, діагностична оцінка, опис психологічних втручань як джерела даних в аналізі випадку.

Метод інтерв'ю, фокус-групи та ґрунтована теорія у психологічних дослідженнях. Особливості проведення та аналізу інтерв'ю у психологічних розвідках. Специфіка та процес використання та аналізу роботи фокус-груп у психологічних розвідках. Метод ґрунтованої теорії.

Тема 6. Кількісні методи у психологічних дослідженнях

Оцінка та порівняння поширеності явища. Крос-секційні та когортні дослідження. Порівняння груп. Використання методологічного чекліста STROBE для оцінки та порівняння поширеності явища у популяціях.

Оцінка впливу чинників та побудова прогностичної моделі. Розробка і

побудова прогностичної моделі. Використання методології TRIPOD.

Оцінка дієвості та ефективності психологічних чи психотерапевтичних втручань.

Рандомізовані контрольовані випробування (РКВ) та квазі РКВ. Відмінність в оцінці дієвості та ефективності втручань. Процедура рандомізації і формування груп. Контрольовані та локалізовані польові дослідження ефективності.

Тема 7. Теоретико-методологічні основи клінічної психології.

Загальна проблематика клінічної психології. Вікова періодизація. Особливості хвороб та патологічних станів, їх сприйняття на різних етапах життя людини. Концептуальні підходи до аналізу психопатологічних явищ і феноменів. Критерії диференціації норми і патології в клінічній психології. Клінічне інтерв'ю (принципи побудови). Експериментально-психологічні методи дослідження. Патопсихологічна оцінка порушень когнітивних процесів (пам'ять, увага, сприйняття, мислення). Патопсихологічна оцінка інтелектуальних порушень. Патопсихологічна оцінка порушень емоційної та вольової сфери. Патопсихологічна оцінка порушень особистісно-психологічної сфери. Нейропсихологічне дослідження порушень мовлення, читання, письма, рахунку. Нейропсихологічне дослідження порушень праксису, схеми тіла, орієнтації у просторі. Нейропсихологічне дослідження слухового сприйняття, стереогнозису, зорового гнозису. Патопсихологічні синдромо-комплекси (регістр-синдроми).

Тема 8. Прикладні аспекти клінічної психології у відповідності до МКХ11. Диференційна діагностика та особливості психологічних втручань.

МКХ-11: особливості, структура, нововведення, діагностичні критерії та значення в клінічній практиці. Порушення нейропсихічного розвитку (6A0). Шизофренія та інші первинні психотичні розлади (6A2). Кататонія (6A4). Афективні розлади (6A6). Розлади, пов'язані з тривогою та страхом (6B0). Обсесивно-компульсивні та подібні розлади (6B2). Розлади, що специфічно пов'язані зі стресом (6B24). Дисоціативні розлади (6B6). Розлади харчування та харчової поведінки (6B8). Розлади природних відправлень (6C0). Розлади тілесних відчуттів та переживань (6C2). Розлади внаслідок вживання психоактивних речовин та адиктивної поведінки (6C4). Розлади контролю спонукань (6C7). Деструктивні та дисоціальні поведінкові розлади (6C9). Розлади особистості та особистісні риси (6C7). Парафілійні розлади (6D3). Імітовані розлади (6D5). Нейрокогнітивні розлади (6D7). Психічні та поведінкові розлади, пов'язані з вагітністю, пологами та післяпологовим періодом (6E2). Психологічні та поведінкові фактори, що впливають на розлади та захворювання, класифіковані в інших розділах (6E4). Психологічна допомога, методи психологічних втручань у сфері охорони здоров'я.

Тема 9. Особистість і її структурно-психологічні характеристики.

Особистість в системі сучасного наукового знання. Структура особистості у концепціях різних психологічних шкіл. Структурні концепції особистості. Концепція рис особистості (Г. Олпорт, Г. Айзенк). Проблема особистості в гуманістичній психології. Концепції типу особистості (К.-Г. Юнг, А. Адлер та ін.). Концепція особистісних конструктів (Дж. Келлі). Екзистенційна психологія. Теорія поля К. Левіна. Особистість з точки зору теорії навічіння. Проблема особистісного вибору (Е. Фром).

Біологічні характеристики особистості. Типології особистості. Когнітивні та соціально-когнітивні аспекти особистості. Психоаналітичні аспекти особистості. Структура особистості за З. Фройдом. Теорії особистості в психоаналізі після Фрейда.

Гуманістичні та екзистенційні аспекти особистості. Ієрархія потреб Маслоу. Самоактуалізація: Гуманістичний підхід у терапії. Основні поняття екзистенційної психології: свобода, відповідальність і сенс життя. Критичний підхід до існування. Роль самосвідомості у гуманістичній та екзистенційній психології. Аутентичність і самовираження. Сучасні тенденції в гуманістичній та екзистенційній психології.

Тема 10. Загальні проблеми та дослідження розвитку

Проблеми та детермінанти розвитку. Основні проблеми онтогенезу психіки. Життєвий шлях людини, історична та культурна перспективи. Процеси розвитку, їх взаємодія. Проблема розвитку в працях Л.С.Виготського, Дж. Боулбі, Г. Харлоу. Теорія прив'язаності Дж.Боулбі. Теорія сапарації-індивідуації Маргарет Малер. Погляд на детермінанти психічного розвитку Г.С.Костюка. Екологічна модель розвитку У. Бронфенбренера.

Дослідження розвитку в психології та інших науках. Основні принципи та теорії розвитку. Вплив досліджень особистості на інші галузі науки, такі як соціологія, антропологія та медицина. Взаємозв'язок розвитку особистості і навколишнього середовища. Дослідження розвитку в рамках розвитку дитини. Вік і розвиток особистості. Вплив генетичних факторів на розвиток (психогенетика). Психологічні аспекти зрілості та старіння. Розвиток особистості у контексті навчання і виховання. Крос-дисциплінарний підхід до дослідження розвитку. Вплив технологій на розвиток особистості.

Еволюція поглядів на розвиток в різних психологічних школах. Психоаналітичний підхід до розвитку. Біхевіоризм і розвиток. Когнітивний підхід до розвитку. Гуманістичний підхід. Соціально-культурна теорія Льва Виготського. Девіації в розвитку.

Тема 11. Теорії розвитку в психодинамічній парадигмі

Основи класичного психоаналізу. Структура особистості за Фройдом. Роль несвідомого в психоаналізі, його механізми та прояви в поведінці і сновидіннях. Визначення захисних механізмів і їх роль у психоаналітичному підході. Сновидіння і їх значення. Аналіз випадків. Критика психоаналізу. Сучасні інтерпретації і застосування класичного психоаналізу.

Психосексуальний розвиток. Конфлікти на стадіях розвитку. Несвідомі бажання і їх прояви. Збіг конфліктів і поведінки. Роль батьків у психосексуальному розвитку. Сучасна критика психосексуальної теорії. Сучасна критика психосексуальної теорії. Вплив культурних факторів на психосексуальний розвиток.

Кляйнівські теорії об'єктних стосунків. Дослідження та терапія в об'єктних стосунках. Віннікотова концепція «достатньої матері». Сучасні тенденції в теорії об'єктних стосунків.

Неоаналітичні та его-аспекти особистості: ідентичність. Введення в концепцію ідентичності. Неоаналітичний підхід до ідентичності. Стадії розвитку ідентичності Еріксона. Его-психологія і її роль в ідентичності. Ідентичність та міжособистісні стосунки. Культурні та соціальні фактори в ідентичності. Конфлікти ідентичності. Наслідки недостатньої ідентичності. Ідентичність у терапії.

Тема 12. Розвиток особистості в теоріях гуманістичної та когнітивно-поведінкової психології

Основні принципи гуманістичної психології. Вивчення внесків Абрахама Маслоу, Карла Роджерса та інших гуманістичний психологів. Поглиблений аналіз ієрархії потреб за Маслоу і її значення для розуміння особистісного розвитку та мотивації. Основні принципи і техніки терапії, зосереджені на розвитку особистісного потенціалу (К. Роджерс). Взаємозв'язок особистості та самосвідомості.

Біхевіористичний напрям в теоріях розвитку особистості. Основи біхевіоризму. Основні фігури біхевіористів, такі як Джон Уотсон, Б. Ф. Скіннер та Едвард Торндайк, і їх внесок у розвиток теорій особистості.

Когнітивний напрям в теоріях особистості. Диспозиційний напрям. Факторна теорія рис Р.Кеттела. Зв'язок диспозиційного підходу з іншими моделями особистості.

Тема 13. Основні принципи організації та проведення психологічного вимірювання.

Коріння сучасного психологічного тестування. Специфіка психологічного тестування в освіті та професійному відборі.

Основні поняття «психологічна оцінка», «психологічне тестування». Психологічне вимірювання: мета та специфіка. Зв'язок вимірювання з поведінкою особистості. Основні джерела інформації щодо поведінки особистості (підхід Р. Кеттела, Блока). Парадигми психологічного оцінювання (клінічна, інтелектуальна, поведінкова та особистісна). Вимоги щодо надання якісної психологічної оцінки за Мелоні та Вордом.

Основні принципи та припущення, що складають базу психологічного оцінювання. Принципи оцінювання, запропоновані Шерцером та Лінденом.

Психологічна оцінка як інтеграція об'єктивного, суб'єктивного та проєктивного підходів. Класифікація психодіагностичних підходів за Л. Бурлачуком: об'єктивний, суб'єктивний та проєктивний.

Тема 14. Психометричні показники якості психологічних тестів.

Стандарт EFPA щодо вимог до надійності тестів. Засоби розрахунку надійності-узгодженості (критерій Кронбаха, Гутмана, МакДональда). Процедури вимірювання надійності-стійкості (ретестова надійність, часова стабільність). Потенційні зміщення в показниках надійності за процедурою «тест-ретест».

Валідність як основна характеристика тесту. Види валідності: змістовна, критеріальна, конструктна та ін. Засоби визначення конструктної валідності: конвергенція та дивергенція. Норми. Нормативні вибірки. Засоби розрахунку тестових норм. Шкали стенів, станайнів, IQ та ін.

Стандартні умови проходження тестів. Інструкція. Вимоги до створення інструкції.

Процедура адаптації іншомовного тесту/шкали. Мета міжкультурної адаптації іншомовної методики. Етапи адаптації за моделлю IWN, Інституту праці та здоров'я, США. Основні психометричні показники, які перевіряються під час адаптації.

Процедура розробки авторського тесту/шкали. Етапи розробки авторської методики, шкали оцінювання. Відмінність шкали, опитувальника від анкети. Три види шкал в психології: 1) рівномасштабне масштабування Терстоуна, 2) підсумкове масштабування Лікерта та 3) кумулятивне масштабування Гуттмана. Різні форми опитувальників: з дихотомічними відповідями, з дихотомічними варіантами поведінки, з комбінуванням вибору та інтенсивності прояву, з множинним вибором певної форми поведінки та ін. Перевірка внутрішньої структури методики засобами факторного аналізу: експлораторного та конфірматорного.

3. СТРУКТУРА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Назва теми	усього	Розподіл годин між видами робіт					Методичне забезпечення	
		Аудиторні				Самостійна робота	Опис педагогічних методів і технік та елементів дуальної освіти	Забезпечення аудиторної та самостійної роботи
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Екзамен			
Тема 1. Ознайомлення з основними вимогами щодо проведення атестаційного екзамену	30				2	28	Метод навчальної дискусії, проблемний виклад матеріалу	Презентація, опорний конспект, гугл класи, бібліотечний фонд, інтернет ресурси

4. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену.

Критерії оцінки знань при складанні комплексного екзамену:

1. Оцінка «відмінно» – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань з опорою на обов'язкову та додаткову літературу.
2. Оцінка «добре» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, спирається при цьому на обов'язкову літературу. Але при викладі деяких питань глибина та аргументація не є достатніми, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3. Оцінка «задовільно» студент загалом володіє матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання літератури, допускає окремі суттєві неточності та помилки.
4. Оцінка «незадовільно» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає при цьому суттєві неточності.

5. СИСТЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

5.1. Таблиця оцінювання різних видів діяльності здобувача

Вид оцінювання: поточне та за самостійну роботу	Кількість оцінювань за видом оцінювання	Максимальна оцінка за видом оцінювання
Екзамен	1	100 балів
Всього		100 балів

5.2. Оцінка, яку отримує студент за результатами складання екзамену/ заліку визначається відповідно до критеріїв оцінювання, наведених у таблиці «Шкала оцінювання результатів навчання студентів».

Шкала оцінювання результатів навчання студентів

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)

60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

5.3. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах (за національною шкалою та шкалою ECTS) заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента.

5.4. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Усі екзаменаційні завдання зазначені в екзаменаційному білеті з комплексного екзамену. Підсумкова оцінка комплексного екзамену є середньозваженою оцінкою за кожну складову екзаменаційного завдання.

Повторне складання (перескладання) комплексного екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Андрущенко В.П. (Ред). (2021). Філософія освіти: навчальний посібник. 2-ге видання. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.
2. Бурлачук, Л. Ф. Психодіагностика: Підручник. Київ: Либідь, 2015.
3. Виговська, С. В. Клінічна психодіагностика: Практикум. – Київ: Ніка-Центр, 2020.
4. Капустянська Л. М. Основи психодіагностики в клінічній психології. Київ: Академія, 2019.
5. Когнітивна психотерапія розладів особистості. (2024) Аарон Т. Бек, Деніз Д. Девіс, Артур Фріман. – К. Науковий світ. 224с.
6. Максименко, С. Д. Загальна психологія. – Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2017.
7. Основи психотерапії (2024). /за ред. Сєдих К., Фільц О.- К.: Академія
8. Основи психотерапії: навч. посіб. / В.І.Банцер, Л.О. Гребінь, З.В. Гривул [та ін.]; під заг. ред. К. В. Сєдих, О. О. Фільц. – Полтава: Алчевськ: ЦПК, 2013. – 329 с.
9. Рожнова, В. В. Основи психологічної допомоги. – Київ: Фенікс, 2020.
10. Федоренко, Т. І. Психологія розвитку: Навчальний посібник. – Львів: Світ, 2021.

Додаткові:

1. Велитченко Л. К., Подшивалкіна В. І. Методологічні та теоретичні проблеми психології: програмний конспективний довідник. – Одеса: СВД Черкасов, 2009. – 279 с.
2. Карамушка, Л.М. Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу): Навч. посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН, 2022. 144 с.
3. Климчук В. О. Сучасне психологічне консультування та психотерапія: дискурс соціального конструкціонізму // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. № 2. – С. 63-68.
4. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В.Копець. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
5. Москалець В.П. Психологія особистості: навч. посіб. / В.П.Москалець – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 262 с.
6. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти. Навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2019.
7. Основи психотерапії: навч. посіб. / В. І. Банцер, Л. О. Гребінь, З. В. Гривул [та ін.] ; під заг. ред. К. В. Сєдих, О. О. Фільц, Н. Є. Завацька. – Полтава : Алчевськ: ЦПК, 2013. – 329 с.
8. Примак Т. О. PR для менеджерів і маркетологів: навч. посіб. – Київ: «Центр учбової літератури», 2013. – 202 с.
9. Резнік В.С. Соціально-психологічне моделювання поведінки покупців у процесі маркетингової діяльності: монографія. Кам'янець-Подільський : Абетка-Нова, 2001. – 220 с.
10. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології: навчально-методичний посібник. – Київ: Ніка-Центр. – 2003. – 204 с.
11. Татенко В. О. Соціальна психологія впливу: Монографія. - Київ : Міленіум, 2008. – 216 с.
12. Титаренко Т. М. Постмодерна особистість у динаміці самоконструювання // Актуальні проблеми психології. Т.2. Психологічна герменевтика. Вип. 6. – Київ: Інформаційно-аналітична агенція, 2010. – С. 5-14.
13. Ткаченко О. М. Принципи та категорії психології. – Київ : Вища школа, 1979. – 120 с.
14. Фролов П. Д. Громадська думка у соціологічному та соціально-психологічному вимірах // Психологічні науки: проблеми і здобутки. – 2013. – Вип. 4. – С. 239-252.
15. Щербина Л. Ф. Метатеоретичне мислення психотерапевта: модель, дослідження, програма розвитку. – Київ: «Геопринт», 2012. – 283 с.
16. Щербина Л. Ф. Формальні та сутнісні критерії сучасного визначення психотерапії // Регістри стосунків. Збірник матеріалів конференції / За загальною редакцією Слободянюка І. А. Київ, 2012. – С. 73-77.

Інформаційні ресурси:

1. American psychological association: <https://www.apa.org/>
2. APA Databases and Electronic Resources: <https://www.apa.org/pubs/databases>
3. EAPA European Association of psychological assessment: <https://www.eapa.science/>
4. <http://dspace.e-u.edu.ua/community-list>
5. <https://e-u.edu.ua/ua/navchalni-pidrozdili/kafedri/kafedra-praktichnoji-psihologiji-ta-sotsialnih-tehnologij/programi-navchalnih-distiplin/>
6. International Association of Applied Psychology. Division 5 Education and school Psychology URL <https://iaapsy.org/divisions/division5/>
7. Open Textbook library: <https://open.umn.edu/opentextbooks>
8. Psychometric society: <https://www.psychometricsociety.org/>
9. Електронна бібліотека Академії педагогічних наук України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
10. Електронні ресурси ЗФУУ: <https://repo.usfu.edu.ua/home>
11. Закон України від 01.07.2014 р. No 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.
12. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>
13. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/info/273/>
14. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua>
15. Національне агентство із забезпечення якості освіти URL: <https://naqa.gov.ua>
16. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki>
17. Українське психометричне товариство: <https://psychometric-society.org.ua>

7. Орієнтовний перелік питань на атестаційний екзамен

1. Криза довіри у науковій психології і шляхи її розв'язання.
2. Доказовий підхід у психології і психотерапії у контексті наукових досліджень
3. Місце дослідницьких компетенцій у професійній діяльності психолога.
4. Формулювання дослідницького питання.
5. Розробка дослідного дизайну.
6. Етика наукового психологічного дослідження.
7. Методологічні рішення дослідницьких питань.
8. Ключові якісні та кількісні методи психологічних досліджень.
9. Академічна доброчесність.
10. Аналіз випадку як психологічне дослідження
11. Оцінка та порівняння поширеності явища
12. Порівняння груп
13. Оцінка впливу чинників та побудова прогностичної моделі

14. Відмінність в оцінці дієвості та ефективності втручань
15. Процедура рандомізації і формування груп
16. Контрольовані та локалізовані польові дослідження ефективності
17. Загальна проблематика клінічної психології
18. Етичні принципи клінічного психолога у процесі психодіагностики
19. Основні моделі психодіагностики.
20. Основні принципи та етапи психодіагностичного процесу.
21. Роль клінічного психолога в мультидисциплінарній команді (наприклад, у закладах охорони здоров'я)
22. Діагностика порушень пам'яті
23. Методики для діагностики особистісних розладів
24. Вплив вікової періодизації на сприйняття хвороб і патологічних станів
25. Концептуальні підходи для аналізу психопатологічних явищ.
26. Визначення критеріїв норми і патології
27. Принципи побудови клінічного інтерв'ю та його роль у діагностичному процесі.
28. Основні етапи та інструменти нейропсихологічної діагностики
29. Методики для діагностики посттравматичного стресового розладу (ПТСР)
30. Методи для патопсихологічної оцінки когнітивних, емоційних, вольових та особистісних порушень
31. Особливості діагностики та психологічної допомоги при афективних розладах, тривожних станах і обсесивно-компульсивних розладах.
32. Диференційна діагностика при розладах, пов'язаних зі стресом, дисоціацією та адиктивною поведінкою.
33. Методи психологічних втручань, що застосовуються у сфері охорони здоров'я відповідно до класифікації МКХ-11.
34. Основні методи психопатологічного дослідження. Особливості клініко-феноменологічного методу.
35. Поняття «симптом» і «синдром» у психопатології. Приклади
36. Порівняльний аналіз МКХ – 11 та DSM -5
37. Принципи та алгоритми в диференційній діагностики в клінічній практиці
38. Роль психолога у ранньому виявленні ризиків загострення хронічної психопатології
39. Особливості психопатологічних проявів у дитячому та підлітковому віці
40. Вплив гендеру на діагностику та перебіг психічних розладів
41. Етика клінічного психолога при роботі з особами, які мають психічні розлади
42. Межі професійної відповідальності психолога в рамках психопатологічного дослідження
43. Основні психологічні моделі особистості
44. Вплив культури на формування особистісних рис та ідентичності
45. Вплив генетичних, нейробіологічних та соціальних чинників на особистість
46. Критика сучасних теорій розвитку
47. Як еволюційна типологія пояснює різноманітність особистісних рис
48. Розвиток особистості у різних вікових періодах

- 49.Крос-культурні відмінності у різних вікових періодах
- 50.Вплив когнітивних аспектів особистості на поведінку
- 51.Різні типи когнітивних стилів (аналітичний, холістичний тощо) і їх вплив на особистісні характеристики.
- 52.Основні принципи психоаналітичної парадигми
- 53.Структура особистості за З. Фройдом.
- 54.Роль несвідомого в психоаналітичному підході
- 55.Психосексуальна концепція розвитку, вплив стадій психосексуального розвитку на формування особистості.
- 56.Неоаналітичні підходи, що трактують розвиток ідентичності.
- 57.Стадії ідентичності, які виділяв Е. Еріксон.
- 58.Основні принципи гуманістичної психології.
- 59.Ієрархія потреб А. Маслоу, яка пояснює мотивацію та розвиток особистості.
- 60.Терапевтичний підхід К. Роджерса.
- 61.Внесок Дж. Уотсона, Б. Ф. Скіннера та Е. Торндайка у формуванні біхевіористичних теорій особистості
- 62.Когнітивний та диспозиційний напрями в теоріях особистості.
63. Міждисциплінарний підхід до дослідження розвитку
- 64.Сучасні теорії ідентичності
- 65.Інтеграція біхевіоризму з іншими підходами
- 66.Конфлікти ідентичності
- 67.Психометричні критерії надійності тесту, що визначає стандарт EFPA
- 68.Охарактеризуйте засоби розрахунку надійності-узгодженості (Кронбаха, Гутмана, МакДональда) та надійності-стійкості (ретестова надійність, часова стабільність).